

V I E N Y B Ė

72 M. 45 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 14 D.

TEL. APllegate 7-7257

KAINA 15 C.

Iš Moterų Parodos

Tarptautinė Meno ir Pramonės Paroda, kurioje tarp daugelio tautybių dalyvavo ir New Yorko lietuvės moterys, lapkr. 9 d. baigėsi. Praeita sekmadienį įvyko lietuvių meninė programa, kuriai vadovavo M. Jokubaitienė. Invokaciją skaitė kun. L. Jankus. Lietuvos Laisvės Komiteto vardu žodį tarė dr. Antanas Trimakas, primindamas mūsų tautos priešpaudą, jos subrendimą nepriklausomai tvarkytis ir teisę į laisvę.

Operetės choras, diriguojamas J. Cibo, sudainavo keletą dainų ir J. Matulaitienės tautinių šokių grupė pašoko.

Lietuvaitės Miss Lithuania titulu atstovaujanti Aldona Šileikyte tarptautinis parodos komitetas įteikė dovaną auksinę apyrankę, o Liet. Mot. Atstovybės klubo pirm. V. Leskaitienė apvainikavo ją rūtų vainiku. Dr. M. Žukauskienė ir P. Leveckienė suorganizavo ir globojo mažojo lietuvių jaunimo atstovus.

Kiekvieną dieną vyko tarptautinis tautinių drabužių paradas, kuriame be vyresniųjų mielai dalyvavo ir mūsų jaunosios moterys bei mergaitės. Kiekvienos tautos tautinio rūbo reikšmė buvo angliskai aiškina-

ma. Lietuvės šioj didžioj parodoj kaip ir kasmet, turėjo įrengusios du paviljonus. Viename buvo pavaizduota vargo mokykla, kur prie verpimo ratelio sėdėjo motiną vaizduojanti figūrą, iš vienos pusės ant grindų mergaitė su knyga rankoj, o iš kitos berniukas su kanklėmis. Sienos apdengtos tautiniais motyvais austu kilimu, stalas raštuota staltiesė, o ant jo pamerkta rūtų puokštė. Sienoj kabėjo Vytis, dail. V. Petravičiaus paveikslai, koplytėlė ir keletas iš medžio meniskai išdrožtų V. Liaukausiškų. Čia buvo stambiomis raidėmis trumpai apibudinta tos lietuviškos seklyčios prasmė bei reikšmė ir dalinama prieškomunistinė literatūra, virš 2000 įvairių leidinių. Šį skyrių dekoravo dail. A. Vitkauskaitė-Merker.

Antrasis paviljonas taip pat buvo įvairus, bet dėl vietos stokos nedarė taip iškilmingo įspūdžio, kaip ištikrųjų galėjo būti, nes tarptautinio komiteto premiją gavęs eksponatas, austa vertinga staltiesė, buvo su lankstyta ir daugelio nepastebėta.

Čia buvo medžio drožinių, kurių išgijo ne vienas iš svetimųjų, nežiūrint jų nežemos kainos.

(Tęsinys 12 psl.)

LITHUANIAN

KODĖL ANTANAS RUDIS SURINKO TIK 6,000 BALSŲ?

Daugumas naujų ateivių dar neturi pilietybės

"Dipukų" antplūdžiui į Chicago prasidėjus, Antanas Oliški išsitarė, kad dar 40,000 lietuvių rinkikų Chicagoje priverstų abi partijas daugiau domėtis lietuvių interesais. Dešimčiai metų praėjus, Antanas Rudis praktiškai išbandė lietuvių rinkikų svorį. Jis išstatė savo kandidatūrą į kongresą kaip nepriklausomas kandidatas ir kalbama, kad jis tikėjosi per lapkričio 4 d. rin-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kimus surinkti trečiam Chicago rinkimiam distrikte bent 10,000 lietuvių balsų ir tokiu būdu įrodyti abiem partijom savo politinį svorį. Pasirodo, kad jis surinko nepilnai 6,000 balsų arba apie 4% visų balsavusių. Nors rinkimų rezultatai jį apvylė, tačiau iš kitos pusės parodė, kad jis sugebėjo

apie save suburti neblogą organizaciją, kuri ateityje gal būtų galėtų dar kartą išbandyti savo jėgas.

Kodėl ne visi to distrikto lietuviai balsavo už Antaną Rudį? Aiškinimų yra įvairių. Vieni, pavyzdžiui, sako, kad tautininkai nebalsavę už Rudį, kadangi kai kurie jų veikėjai yra seni republikonų šalininkai, kiti teigia, kad taip pat elgėsi ir "naujieniečiai", nes

VIRŠUJE: Praeitą sekmadienį New Yorke baigėsi Tarptautinė Meno ir Pramonės paroda, kur lietuviškos moterys turėjo įrengusios net du paviljonus. Nuotraukoje prie vieno tų paviljonų stovi: (iš kairės) Dalia Minkūnaitė, Dorothy Thornton (tautinų parodos programų vedėja), Miss Lithuanian American karalaitė Aldona Šileikyte ir lietuviškų paviljonų reikalų vedėja Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

Grigaitis jau ir prieš rinkimus neslėpė savo pažiūros, kurią paskelbė rinkimams praėjus NAUJENU vedamajam - kandidatuoti nepriklausomai nuo

Tęsinys 4 psl!

PAGERBĖ INŽINIERIŲ PIJŲ J. ŽIŪRĮ

CLEVELAND, OHIO — Lapkričio 9 d. Ciurlionies ansambliu namuose clevelandiečiai labai gražiai pagerbė senosios kartos žymiausių ir energingiausių veikėją inž. Pijų J. Žiūrį, jo 65 metų sukakties proga. Į pagerbimą, kurį surengė LTS Clevelando skyrius, susirinko apie 120 asmenų, kurie vos besutilpo salėje. Tokiam gausiam dalyvių būriui ši salė buvo tikrai pėr maža. Lietuvišką jaunimą labai gausiu būriu net 14 asmenų, organizuotai atstovavo vieninteliai akademiškai skautai ir skautės, vadovaujami pirm. B. Juodikienės ir Magistro inž. St. Mato. Be jų dar dalyvavo ir keltas skautininkų.

Minėjimą pradėjo LTS pirm. adv. Julius Smetona, pakviesdamas į garbės prezidiumą jubiliatą inž. Žiūrį su žmoną, S. Smetonię, Liet. Bendr. pirm. St. Barzduką, vietos ALT pirm. J. Daugėlą ir kt. Prezidiumui užėmus vietas, minėjimas pradėtas Lietuvos Himnu. Po to sekė sveikinimai žodžiu. Pirmasis sveikino LB pirm. St. Barzdukas, S. Smetonienė, ALT pirm. J. Daugėla, Dėros red. B. Gaidžiūnas, SLA kp. pirm. Brazauskas ir kt. Jaunimo vardu sveikino stud. skyr. atst. R. Vizgirdas, Akademinio skautų sąj. pirm. ps. B. Juodikienė, Neolituany vardu — Ald. Augustinavičienė ir eilė kitų organizacijų bei pavienių asmenų, viso net 19. Rastu sveikino Liet. kons. Daudzvardis, LTS centro valdyba, Pilėnų skautų tuntas ir kt. Iš Los Angeles atvykusi Ycaitė-Petkuvienė sveikino Tėvynės Mylėtojų Draugijos ir Los Angeles lietuvių vardu. Visiems sveikintojams padėkojo pats solenizantas inž. P. Žiūrys, trumpai nupasakodamas savo jaunystės ir studentavimo dienas ir veiklą lietuvių bendrumų tarpe. Minėjimas baigtas sugiedant ilgiausių metų.

Po oficialios dalies, visi susirinkusieji pasivaišino ir draugiškai pasišnekučiavo. Po užkandžių akademiškai skautai bei skautės sudainavo eilę studentų ir lietuvių liaudies dainų. Prie jų tuoj prisijungė ir inž. P. Žiūrys bei bursys svečių.

Inž. Pijus J. Žiūrys

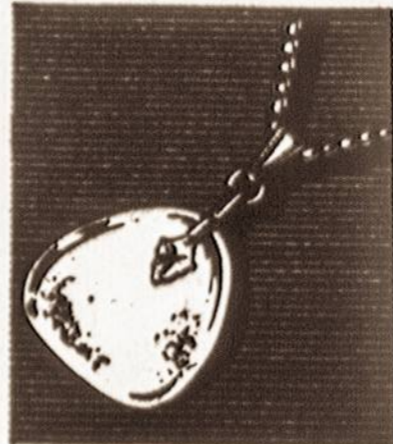
Virš 4 valandas užsitęsęs minėjimas praėjo labai draugiškoje nuotaikoje. Į minėjimą atsilankė gausus būrys senųjų lietuvių bei P. Žiūrio asmenis- kų draugų ir gausiai naujieji

lietuviai. Matėsi įvairių šitiktinimų žmonių. Svečių tarpe pasigesta jaunųjų Neolituany ir Santariečių, kuriems inž. P. Žiūrys, kaip tik savo ideologija yra artimiausias. J. V.

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškujų skolinių ZODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų ir kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos, aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatinės ir parapišios mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškujų skolinių žodynai, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą. Knyga didelio formato,

366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5. Rašykite: dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

Įvairiausias gintaro pasirinkimas. Gražiausi išdirbiniai vyrams ir moterims. Dovanos atminimui pigiausiomis kainomis.

80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Stoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

AR NEPERMOKATE už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Visame New Yorke nerasete gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9533

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POlar 9-9352

MARY PAIAUIS

RESTAURANT, BAR & GRILL

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais suėiti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y.
(Ridgewood)

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas. Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Pasaulio ĮVYKIAI

- * Vokietijoje šiuo metu slaužia paslaptina niežų epidemija, kuria serga virš 200,000 asmenų. Liga iššaukta dar medicinally nežinomų bakterijų. Spėjama, kad epidemija galėjo kilti nuo atominės radiacijos, nes jos pradžia sutampa su sovietų atominiiais bandymais.
- * Amerikos aviacijai po trijų bandymų nepavykus su raketa pasiekti mėnulio, dabar bandys Amerikos armijos specialistai. Bandymas įvyksias po keturių savaičių ir specialistai mano, kad pasiseks.
- * Pločiantis terorui Kipro saloje, visiems anglams civiliams išdalinti ginklai. Jauniems graikams draudžiama dieną ir naktį išeiti į gatvę.
- * Tarptautinės parodos organizavimo komitetas šiuo metu svarsto Paryžiuje, kur suruošti sekančią pasaulinę parodą. Yra pasiūlymų surengti Amerikoje, Kanadoje, Prancūzijoje ar Austrijoje.
- * Apie gruodžio vidurį popiežius sušauks konsistoriją, kurios metu bus paskirti nauji kardinolai.
- * Berlyne suimtas milijonierius Richard Salzberg, vadovavęs sovietų šnipų tinklui.
- * Naujasis Belgijos premjeras Eyskens sudarė koalicinę vyriausybę iš katalikų ir liberalų.
- * Naujasis New Yorko gubernatorius Rockefeller išvyko į Venecuėlą atostogų.
- * Vakarų Vokietijoje kilo didelis susijaudinimas dėl Chruščiovo padaryto pareiškimo, kad vakarų sąjungininkai turi apleisti Berlyną.
- * Naujai išrinktasis senatorius demokratas Clark reikalauja, kad Dulles pasitrauktų iš valstybės sekretoriaus pareigų.
- * Anglų žvalgyba per laikraštį jieško agentų, siūlydama jauniems vyrams puikią karjerą.
- * Argentinoje įvestas įgulos stovis, naftos pramonės darbininkams sustreikavus. Suminta apie 300 streiko vadų.
- * Jordano karalius Hussein atskrido į Europą atostogų. Manoma, kad jis daugiau nebegrįš į savo kraštą.
- * Anglijoje teismas nuteisė 1 metus kalėti teologijos studentą Armand Gubstein, kuris kontrabandos keliu bandė į Angliją įvežti 620 šveicariškų auksinių laikrodžių.

DAR APIE DARIAUS IR GIRĖNO PAMINKLĄ

Spalio 19 d. Lituanicos aikštėje, Brooklyne, įvyko Dariaus ir Girėno paminklo atidengimo iškilmės. Publikos buvo apie 600. Paminklo Komiteto pirmininkas Jonas Šaltis atidarė programą, adv. Steponas Briedis anglų kalba nušvietė reikalą. Gėlių puokštę prie paminklo aukojo Bronė Spūdienė.

Prelatas Jonas Balkūnas pašventino paminklą ir pasakė kalbą. Toliau sekė vėliavų iškilimo ceremonijos. Operetės Choruį giedant Amerikos himną p-lė Audėnaitė, skautės kostiume, iškėlė JAV vėliavą. Choruį giedant Lietuvos himną, Danutė Kezytė, tautiniame kostiume, iškėlė Lietuvos vėliavą.

Šių istorinių iškilnių proga perskaitytas Lietuvos atstovo Juozo Kajecko laiškas iš Washingtono. Kalbėjo Lietuvos generalinis Konsulas Jonas Budrys. Laikraštį Darbininką atstovavo redaktorius Paulius Jurkus. Kalbėjo Vienybės redaktorius Juozas Tysliava, atstovaudamas laikraštį, New Yorko Lietuvių Tarybą ir Lietuvių Rašytojų Draugiją. Adv. S. Briedis skaitė laiškus, gautus iš mėro Wagnerio, apskrities pirmininko John Cashmore, valstybės teisėjo A. J. Di Giovanna, Parkų Komisionieriaus Robert Moses, kurio vardu kalbėjo J. Linden, Kongreso nario Victor L. Anfuso, už kurį kalbėjo šūnus Victor L. Anfuso, Jr. Taip pat kalbėjo New Yorko vaistybės legislatūros atstovas Edward S. Lentol ir vietos Demokratų vadas dr. H. Friedman.

Organizacijų vardu kalbėjo: J. Šlepetys, P. Vaitukaitis, A. Matulis, p-nia Petrush, D. Klėga, V. Bukšnaitis, Pranas Krezis, V. Vyšnius, V. Kalvelis, Bronė Spūdienė, A. Reizienė, P. J. Montvila ir P. Dargys.

Banketas įvyko 6 val. vak. Lietuvių Pil. Klubo salėje. Dalyvavo prelatas Jonas Balkūnas, Konsulas J. Budrys, Darbininko redaktorius P. Jurkus ir Parkų Departamento pareigūnas James Linden su žmona ir kt.

Bankete kalbėjo svečias iš Paterson, N. J. Antanas Gudonis, Lietuvių Siuvėjų Unijos 54 skyriaus pirm. V. Zaveckas, Bendruomenės pirm. Jonas Šlepetys, dr. A. Petrika, kartu

aukodamas 10 dol. Paskiausiai kalbėjo Vienybės redaktorius J. Tysliava, išteikdamas Paminklo Komitetui Onos Aukštuolienės 50 dol. auką. Be to, dar aukojo Ona Raulinaitytė, Onutė Barloff, V. Kvietkus ir Kazimieras Čurlys po 10 dol. Lucija Gude-lienė aukojo 3 dol.

Paminklą atidengimo ir banketo programai vadovavo Paminklo Komiteto pirmininkas Jonas Šaltis. P. K.

Amerikos lietuvių visuomenei, ypač SLA nariams, gerai žinoma Petronėlė Jurgelionė su savo vyru dr. Harold H. Beverage, kurio garbei neseniai

Pierre Hotel New Yorke įvyko didelis banketas. Mat, dr. Beverage yra RCA Communications Inc. viceprezidentas ir vienas žymiausių radijo bei elektronikos specialistų Amerikoje. Nenuostabu, kad jam pagerbti į banketą atsilankė apie 300 asmenų, tokių pat mokslininkų bei specialistų. Jų tarpe buvo ir keletas lietuvių, artimų Petronėlės Beverage draugų, dr. B. K. Vencius su žmona, J. Valukienė, adv. Z. Šalnienė iš Bostono ir kiti. Kaip žinoma, Petronėlė Jurgelionė-Beverage ilgus metus buvo SLA sekretorė, žymi visuomenės veikėja. Jos ryšiai su lietuvių visuomene nenutrūko net ir tada, kai ji ištekėjo už tokio žymaus amerikiečio, kaip Harold H. Beverage, kuris dabar, po 43 metų tarnybos radijo susisiekimo srityje, žada pasitraukti į privatų gyvenimą.

* Italai išsiždė dėl maršalo Montgomery paskelbtų atsiminimų, kur vienoj vietoj sakoma: "Prieš El Alamein mūsų aš sužinojau, kad vokiečių generolas Rommel italų kareivius išstatė atsitraukimo pozicijose, nes negalėjo jais pasitikėti, kad mūsų drašiai." Vienas italas veteranas iššaukė Montgomery į dvikovą, gi Italijos vyriausybė pareiškė protestą.

LIETUVOS KARIUOMENES ATKURIMO 40 METU sukakties iskilmingas minejimo VAKARAS ivyks

LAPKRIČIO 22 D. (ŠEŠTADIENI) APREIŠKIMO PAR.
SALĖJE, N. 5 ir HAVEMEYER, BROOKLYNE.

Programoje

Zodį laiko liet. (gal. Ministeris p. V. SIDZIKAUSKAS.

Meninėje dalį užpildo skautų VYČIŲ OKTETAS vad. p. M. LIUBERSKIO, su nauju dainų repertuaru.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ vad. p. J. MATULAITIENĖS pasirodys su gyvomis taut. šokių pynėmis.

Dalyvauja solistė V. JONUŠKAITĖ-LESKAITIENĖ.

Linksmoji dalis -- ŠOKIAI, grojant ROMO BUTRIMO orkestrui.

Atsivėsiniui -- veiks puikus užkandžių bei gėrimų baras.

(ĖJIMAS - AUKA - SUAUGUSIEMS \$1.50
Studentams bei moksleiviams - 1 dol.

PELNAS: Laisvės Kovų Muziejui remti ir Karo Invalidų šalpai.

VAKARO PRADŽIA 7 V. V.

Iškilmingos pamaldos už žuvusius karius bei partizanus bus Apreiškimo par. bažnyčioje, Lapkričio 23 d. sekmdienį, 11 val.

LVS RAMOVĖS NEW YORKE SKYRIUS maloniai kviečia VISUS kuo gausiau dalyvauti minėjime ir pamaldose -- tuo prisimenant ir pagerbiant mūsų LAISVĖS KOVŲ DIDVYRIUS.

LVS RAMOVĖ NEW YORKO SKYRIUS

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taukyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
529 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Dalgis prieš akmenį...

Chruščiovas savo kalboje dėl Berlyno atidavimo komunistinei Rytų Vokietijai atsimušė dalgiumi į akmenį, nes Dulles, nevyfiodamas į boveną, aiškiai pasakė, kad amerikiečiai su angliais be karo iš ten nepasitrauks.

Suprantama, kad Vakarų sąjungininkai (amerikiečiai, britai ir prancūzai) amžinai Berlyne nebus. Okupacijos, kokios jos bebūtų, anksčiau ar vėliau baigiasi. Baigsis ir ši antroji pasaulinio karo liekana. Ir faktinai ji būtų seniai pasibaigus, jeigu ne grobiški sovietų tikslai - sukomunistinti visą Europą.

Europos sovietizacija, kaip žinoma, prasidėjo nuo Lietuvos. Ir tai prasidėjo pačiomis pirmomis antrojo pasaulinio karo dienomis. Okupavę Lietuvą, bolševikai tuojau tiesė nagus į kitas dvi jos kaimynes šiaurėje, Latviją ir Estiją.

Bet tai buvo tik pradžia. Hitlerio Vokietijai žlugus, raudonoji lavina būtų pasiekusi Atlanto vandenyną, jeigu ne Vakarų sąjungininkų jėgos ir, anot Churchillio, amerikiečių atominė bomba...

Chruščiovo kalba buvo pasakyta Gomulkos lankymosi Maskvoje metu. Tai irgi šachmatinis ėjimas. Tuo metu, kai Gomulka su Cyrankievičium lankėsi Maskvoje, Lenkijos užsienio reikalų ministeris Rapackis Norvegijos sostinėje aiškiai pasakė: "Mes norėtume sudaryti laisvą nuo atominį ginklų zoną ir tuo būdu iš dalies sumažinti sovietų kariuomenės garnizonų skaičių..."

Taigi, Maskva po savo letena tebelaike prisilėgusi Lenkiją, Rumuniją, Vengriją, Bulgariją ir Rytų Vokietiją, nekaltant jau "tarybinėms respublikoms" paverstas Pabaltijo valstybes. Bet Chruščiovas kalba apie vakariečių kariuomenės pasitraukimą iš Berlyno...

Nikita būtų patenkintas, jei amerikiečiai su angliais visai iš kontinento pasitrauktų. Tuo labiau, kad, kaip toje pačioje savo kalboje Chruščiovas išsireiškė, Vakarų Vokietija prieš Sovietų Sąjungos jėgas negalėtų laikytis nė vienos dienos...

Ar nuostabu, kad Dulles, atsakydamas Chruščiovui, tuo būdu parodė jam antrąjį lazdos galą?

KODĖL ANTANAS RUDIS...

Sukilimas prieš Bendruomenės dainų šventės komitetą.
- Pavėluotas išminties prieuolis.

Tęsinys iš 1 psl.

kurios nors didelės partijos yra nesąmonė. Asmenys dirbę Rudžio priešrinkimėse kampanijoje stebisi, kad labai didelis naujų ateivių skaičius dar neturi pilietybės. Ir tai esanti svarbiausioji Rudžio nepasisekimo priežastis.

Per šiu metų rinkimus demokratai laimėjo daugumą ir Chicagos Sanitariniame Distrikte, kuris išeina už Chicagos ribų ir rūpinasi visos plačios Chicagos apylinkės vandens lygio reguliavimu. Ilgus metus tai įstaiga vadovavo Antanas Ollis. Ir naujam jos patikėtinių (trustees) sąstatai (6 dem. ir 3 rep.) yra vienas lietuvių kilmės žmogus - Walter S. Baltis (Baltrušaitis), tačiau su kitais lietuviais jis neturi be pavardės skambėjimo dar tiek bendro, kad moka porą lietuviškų dainelių. Gal pamėgęs politiką ir jis daugiau pradės domėtis lietuvių reikalais!

Melas turi trumpas kojas - sako vokiečiai. Kad tai galioja ir lietuviams, ant savo kailio patyrė "bendruomenės" veikėjai. Į "bendruomenės" nuopelnus jie vis įrašydavo ir pirmąją JAV ir Kanados dainų šventę. Patys tuo patikėjo, jie įsivaizdavo galį suruošti ir antrą tokią pat šventę. Ilgai nelaukę jie sudarė atitinkamą komitetą ir pradėjo reklamą Chicagos dienraščių kronikoje. Tuo tarpu Chicagos chorai, kurie iš tikro surengė pirmąją dainų šventę ir turėtų ant savo pečių pakelti antrosios dainų šventės didžiausią naštos dalį, pradėjo nerimauti. Jie kreipėsi į "bendruomenės" centro v-bos pirm. S. Barzduką, prašydami liautis kretus juokus. Barzdukas rugsėjo 21 d. atvažiavo į Chicago ir ben-

drumeninį komitetą praplėte, įsileidamas į jį ir chorų atstovus. Tokiu būdu pertvarkytame komitete jau matome vyrų choro pirmininką Vytautą Radzių, PIRMYN choro vadovą K. Steponavičių, vargoninkų sąjungos pirmininką J. Kudirką bei Chicagos srities bažnytinio choro atstovą A. Giedraitį. Dainavos ansamblio atstovą J. Paštuką, naujo moterų operos choro pirmininkę M. Momkienę, Alice Stephens ansamblio atstovę J. Bobinienę. Naujo komiteto gen. sekretoriaus pareigoms pakviestas Juozas Kreivėnas, tas pačias pareigas ėjęs ir pirmosios dainų šventės komitete. Reikia apgalvoti, kad šiame komitete dar nėra p. Juzės Daužvardienės, daug dirbusios pirm. šventės komitete. Toks komiteto sąstatas jau leidžia tikėtis, kad antroji dainų šventė tikrai įvyks ir jai ruošti bus panaudotas pirmosios šventės patyrimas, nes su mažom išimtim jos rengime dalyvauja tie patys žmonės.

Jei "bendruomenės" veikėjai išminties prieuolis būtų anksčiau ir jie būtų anksčiau supratus, kad dainų šventės rengimo ir pravedimo našta gali išnešti tik sumandūs pačių chorų veikėjai, būtų apsisėję be daugelio apgalvintų

KAIRĖJE: Dirigento Vytauto Marjošiaus rūpesčiu lapkričio 4 d. Hartfordo Universitete -- Hartt Kolegijoj, kompozitorius Kačinskas, su kolegijos simfoniniu orkestru pergrojo savo "Atpirkimo Misteriją". Nuotraukoje iš kairės į dešinę: dr. N. Gottschalk, kolegijos pedagoginio personalo dekanas, J. Petkaitis, baigęs kolegijos vargonų klasę, V. Marjošius, dėstęs kolegijoj dirigavimą, partitūrų skaitymą ir Hartt Youth simfoninio orkestro dirigentas, dr. M. Paranov, kolegijos prezidentas, J. Kačinskas, kompozitorius, dr. J. Freed, kolegijos kompozicijos ir teorijos departamento pirmininkas, E. Diemante, kolegijos kompoz. - teorijos departamento vice-pirmininkas. Po veikalo pergrojimo V. Marjošius, Kačinsko pagerbimui suruošė priėmimą, kuriame be virš minėtų kolegijos pedagoginio personalo narių dalyvavo dar S. Berkman, kolegijos dekanas ir L. Pellettieri, kolegijos vice-dekanas.

A. Jaro nuotrauka

ninkų rankų? Juk Barzduko "vietininkas" Chicagoje, garsusis dr. J. Bajerčius, išnyko kaip dūmas. Būtų buvusi anksčiau realiai įvertinta padėtis, būtų išvengta ir paskutinės staigmenos -- Antano Nako laiško NAUJIENOSE ir DIRVOJE (DRAUGAS neįdėjo). Zmogus draugžiai verkia, jog buvęs išrinktas dainų šventės komiteto generaliniu sekretorium, o dabar, komitetą praplėtus specialistais, tas postas jam išslydęs.

**LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VAJANDA JAU 10 TUS ME-
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO
N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KU-
RIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LI-
TUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.**

**ŠEŠTADIENIS
NUO 4:00 iki 5:00**

STOTIS WEVD

(1530 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS

1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6325

Skaitytojai,

negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsibaigimą, prašomi žvilgterėti į savo adresą, pažymėtą viršuj Vienybės antraštės. Laiku prisiūsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

Kelionės įspūdžiai

PIETŲ AMERIKOS PAKRAŠČIAIS

Dėl daugybės seimų bei kongresų, įvykusių šiais metais, daugelis veikėjų savo atostogas turėjo nukelti rudenį. Jų eilėje buvau ir aš su žmona. Mūsų draugai, Vienybės skaitytojai Gustavas ir Ella Abrolaičiai iš Belmar, N. J., paprasė paruošti kelionę Švedų Amerikos linijos laivu Kungsholm dviem savaitėm Karibų salose: Kuboje, Dominikonų Respublikoje, Bahamas ir Puerto Rico. Atsirado galimybė ir mums porai savaitę pasitraukti nuo kasdieninių darbų. Švedų linijos vadovybė mielai sutiko, kad mes, kaip tos linijos atstovai per 35 metus, pasinaudotume jų patarnavimu kelionei sykiu su Abrolaičiais.

Nuo susitarimo praėjo apie 3 mėn., ir štai spalio 4 d. ryte Veronikos ir Igno Budreckiu mašina sustojo prie mūsų namų nuyezti į prielauką. Atvykę, pastebėjome didelį judėjimą. Du Švedų linijos laivai priplaukoje — vienas tik ką išplaukė, o kitas išplaukia.

Atėję į mums paskirtus kambarius radome susirinkusius mus palydėti: Vienybės redaktorius Juozą Tysliavą ir Vytautą Gedgaudą, Veroniką Budreckienę, Agotą Norušienę, J. Tamošiūnienę, A. Drakienę, P. Ziugzdienę, Salackienę, Hoskerienę su dukra Marie, inž. J. Katilų, vaistininką A. Katilų, ponus Berry ir kitus.

Vytautas Gedgaudas padarė keletą nuotraukų, o redaktorius Tysliava paragino rašyti kelionės įspūdžius Vienybei, ir tai pačios kelionės laiku, o ne grįžus namo, kada dažnai ir laikas neleidžia, ir ne viską galima atsiminti.

Kaip paprastai išleistuvėse negalima apsieiti be gerimų ir užkandžių, tai ir šį kartą čia atsirado visko. . . Prieš atsisveikinant, Švedų linijos vadovybė atsiuntė savo specialų fotografą ir spaudos direktorių. Atsisveikinant su palydovais ir

A. S. TREČIOKAS

prisiminus red. J. Tysliavos paraginimą rašyti, be to, žinodamas mūsų spaudos ne lengvą padėtį, aš pirmiausia parašiau čekį, prie kurio prisijungė ir Abrolaičiai. Redaktorius patenkintas, kad jo praktiškas patarimas pradėtas vykdyti, o mes irgi gerai nusiteikę apleidome New Yorką.

Pasitaikius giedrai dienai, kurią laiką gerėjome New Jersey ir New Yorko pakraščiais iki mūsų laivas pasuko į plačius Atlanto vandenį į pietų pusę, kur žiemos nėra.

Pirmą valandą pietų laikas, ir visi keleiviai skuba į valgomąjį, kur telpa apie 400 ir beveik visos vietos užimtos. Kvirta valanda arbata arba kava su įvairiais užkandžiais, septintą valandą vakarienė, o tu valgių įvairumas ir kiek tikta! ko nori.

Kasdien spausdinama programa ir visiems keleiviams atnešama į kambarį. Radijo žinių biuletenis taip pat kasdien nešiojamas po kambarius.

Kai laivas atviroje jūroje, jis yra savo rūšies nepriklausoma valstybė. Mūsų laivas vidutinio dydžio, 21,140 tonų, 17,500 arklių jėgos ir 600 pėdų ilgio. Vasaros metu plaukdamas į Europą, dažnai veža 800 keleivių, o dabar pasivažinėjimui po šiltus kraštus ribojasi 400 keleivių. Laivo stabe yra 455 asmenys, kurie įvairiais būdais aptarnauja keleivius. Esant geram orui, visai nejuocliama kad laive, greičiau panašų į didelį modernią vėsiuotą arba miestelį, kur yra visko. Keletas parduotuvių, bankietai, baliaai, teatrai, teatras, koncertai, susirinkimai, posėdžiai, pamaldos, kinas, kiekviename kambaryje telefonas ir betarpiai gali kalbėtis su keleiviais ir vadovybe. Specialiai atspausdinta telefono knygelė su visų keleivių sąrašu.

Prireikus, galima kalbėtis su bet kuria pasaulio dalmi.

PIRMOJI KELIONĖS DIENA

Po keleto valandų plaukimo jauniesiems ne tik New Yorko, bet ir JAV pakraščių. Mes laukėme pranešimo pietums ir tuo jau užimtos buvo visos pirmosios klasės valgomojo vietos. Maistas geras, skaniai pagamintas, gausus pasirinkimas ir puikus patarnavimas. Ant mūsų stalo atsirado dvi bonkos geriausio užsienio šampano. Viena bonka buvo adresuota Abrolaičiams — nuo sūnaus inž. Jurgio Katiliaus, o antra bonka Trečiokams — nuo Švedų linijos viceprezidento Ernest B. Beornartha.

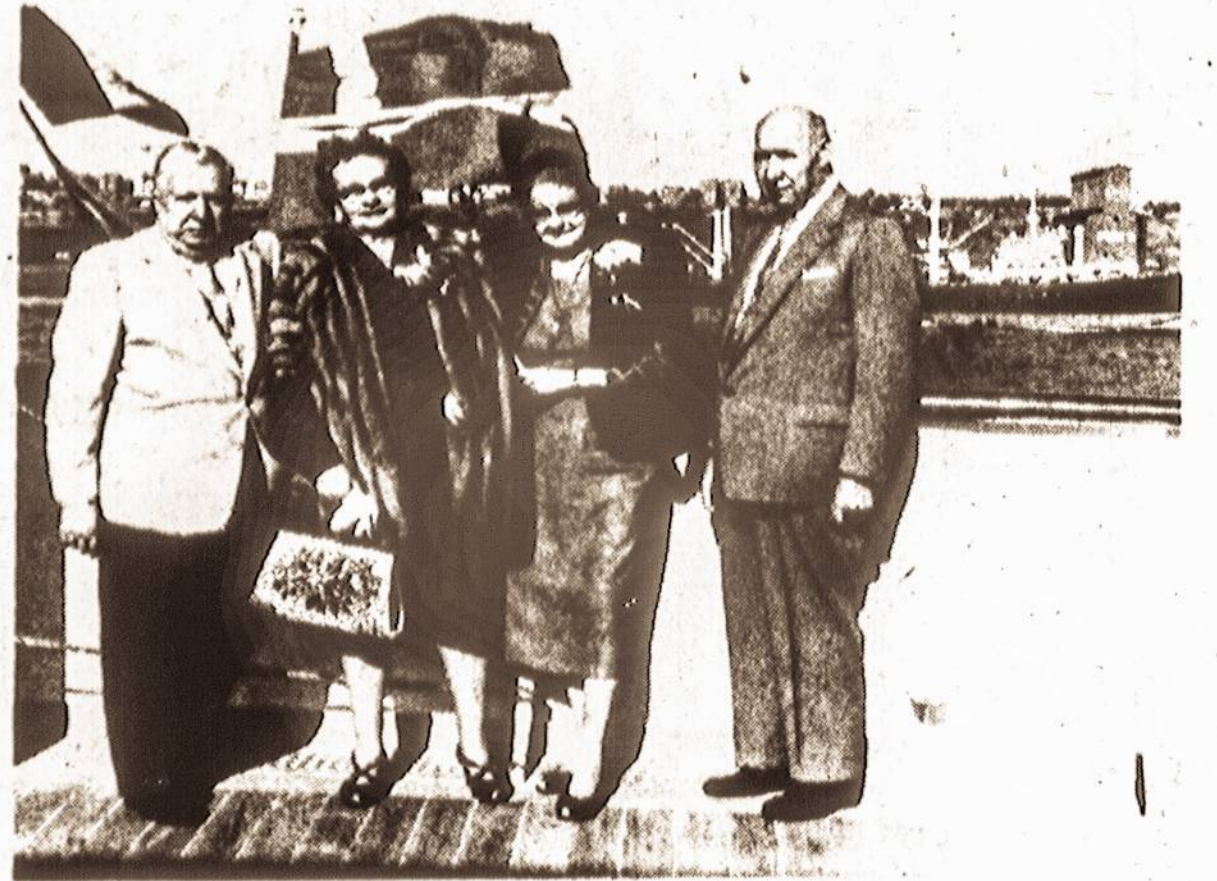
Mes jau išplaukėme į atvirą jūrą, ir laivą pradėjo supti, nors niekas iš mūsų dar nesergame. Nežiūrint to, vakarienių apetito nebebuvo ir į valgomąjį jau ne visi bendrakeiviai atėjo. Laivo vadovybė pakvietė nedidelę grupę kokteiliui, bet mes atsisprėmė ir, vietoj koktelio, nuėjome į kiną.

PIRMASIS SEKMADIENIS

Pirmiausia pajutome, kad oras jau šiltesnis, (esame apie 500 mylių nuo New Yorko) diena debesuota ir saulė tik retkarčiais pasirodo.

Dienos programa, kaip paprastai, 6 sykius valgyti — pradant 8 val. pusryčiais ir baigiant 11 val. vakaro užkandžiais. Be to, galima paprašyti į kambarį užkandžių iki 12 valandos nakties be mokesčio.

Sekmadienį pamaldos 10 v. r. Auditorijoje. Ten pat kasdien 3 ir 9 val. kinas. Šiokiomis dienomis pamaldos 8 val. rytą. Kiekvieną rytą vyksta durų patikrinimas, kad nelaimės atveju būtų galima jas uždaryti ir vandenį bei ugnį sulaukyti nuo plėtimosi į visą laivą.

Šiame Vienybės numeryje pradama spausdinti A. S. Trečiokos įspūdžiai iš Karibų salų. Nuotraukoje Abrolaičiai (kairėje) ir Trečiokai Švedų linijos laive Kungsholm prieš išplaukiant iš New Yorko.
V. Gedgaudo nuotrauka

Šiandien laivo vadovybės suruoštame koktelio pobuvyje turėjome progos susipažinti ne tik laivo vadovybe, bet ir su žymesniais keleiviais.

SPALIO 13 DIENA

Diena debesuota, bet žymiai šiltesnis oras ir mūsų laivas čiuožia kaip ledas, niekas neserga, daugelis plaukioja dėnio maudynėse, o norintiems ilgesnį laiką pabūti maudymosi kostiumuose, net pietus paruošė dėnyje.

Mums teko gauti kambarius aukštutiniame dėnyje, kuris yra pats geriausias pirmos klasės dėnis. Visame laive oro kondicionas (air conditioned) ir kiekvienas keleivis savo kambaryje gali reguliuoti orą. Valgomasis laivo viduryje, ir mums reikėjo laiptoti net dveji laiptais, kad patekusi į jį. Mes vis naudojome keltuvu. Kartą nesant patarnautojo prie keltuvo, mes nutarėme patys pasitarnauti. Nepavyko: keltuvo negalėjome sulaukyti, ir jis pakartotinai mus vežiojo žemyn ir aukštyn. Mūsų žmonos pradėjo šaukti pagalbos ir duris trankyti, o mudus Abrolaičiai jas raminti. Pagaliau atsirado mechanikai ir pagalbos šauksmą išgirdę bendrakeiviai.

Po šio atsitikimo vėl laiptojome laiptais.

SPALIO 14 DIENA

Dar prieš pusryčius atnešė į kambarį dienos programą, kur be kitų pranešimų, radome, kad 2 v. p. p. mūsų laivas sustos San Juan, Puerto Rico, ir kad stovės iki kitos dienos vakaro. Gero oro dėka, mes atplaukėme greičiau, negu paprastai ir todėl turėsime daugiau laiko apžiūrėti miestą ir jo apylinkes. Skubiai papietavę, mes pirmieji apleidome laivą ir už pusvalandžio jau važiavome su taksi, kurio vairuotojas kalbėjo angliškai ir buvo labai kultūringas europietis portugalas. Jis ne tik į klausimus atsakinėjo, bet

KAIRĖJE: Trečiokų ir Abrolaičių draugai atėję į laivą atsisveikinti ir palinkėti laimingos kelionės po tropiškąs Karibų salas pietų Atlante.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

ir nuo savęs daugelį dalykų mums paaiškino. Pavažinėję pora valandų, daug ką pamatėme. Aplankėme universitetą, kuriame yra apie 13,000 studentų. Tai vienas iš geriausių universitetų šioje saloje, kuri yra 95 mylių ilgio ir 35 mylių pločio, gulinti tarp Atlanto ir Karibų vandenų. San Juan yra pats didžiausias miestas ir salos sostinė. 1495 m. šią salą atrado Kolumbas ir dabar yra JAV dalis. Saloje gyvena apie 250,000 amerikiečių, bet ispanų kalba visur vyrauja. Užėjome į vieną modernią kasiną, kuris per metus sumoka 1,500,000 dol. mokesčių. Puertorikiečiai yra Amerikos piliečiai (nuo 1917 m.) ir turi JAV Kongrese savo atstovą be teisės balsuoti. Puertorikiečiai taip pat negali balsuoti, renkant JAV prezidentą. Turi savo vėliavą ir valdžią renka populiaru balsavimu. JAV parama paskutiniu laiku salos gyvenimo lygį žymiai pakėlė. Dabar yra 2,210,700 gyventojų, arba daugiau 600 kvadratinės mylios plote, kas laikoma labai daug. Sala turi 3 televizijos stotis, 23 radijo stotis, daugiau kaip 85,000 motorinių vežimų (automobilių) ir tarptautinį aerodromą, kuris kainavo \$15,000,000 dol., keletą modernių viešbučių ir turizmo centrą.

Spalio 15 d. laivo vadovybė parūpino pusryčius anksčiau, kad keleiviai turėtų daugiau laiko apžiūrėti San Juan miestą. Mes jau buvome susitarę su vakarykščiu taksi vairuotoju dėl išvažiavimo už miesto. Turėdami visą dieną laisvą, apžiūrėjome pramonės, elektrifikacijos ir agrikultūros projektus, JAV kapitalo dėka.

Nuvažiavome į didžiulius paplūdimius, kur šimtai tūkstančių žmonių maudosi. Pravažiuojant, apžiūrėjome arklių lenktynes. Visur senį gyvenami namai keičiami naujais. Sugrįžę iš užmiestio, turėdami dar pora valandų laiko aplankėme keletą krautvių ir susipažinome su prekėmis bei jų kainomis. Mažai ką radome pirkti, išskyrus romą, kuris čia laikomas geriausiu. Beje išlipant iš laivo ir sugrįžus į jį, romo kompanijos atstovas gausiai vaišino romu visus laivo keleivius.

(Bus daugiau)

VIRŠUJE: Praeitą sekmadienį Baltijos Laisvės Namuose, New Yorke, įvyko gana gausus Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkimas, kuriame buvo naujų (papildomų) valdybos narių rinkimai ir dvi įdomios paskaitos. Nuotraukose (kairėje) susirinkimo prezidentas: Pr. Lapienė, J. Valaitis ir A. Simutis. Dešinėje susirinkimo dalyviai atidžiai seka dr. J. K. Valiūno rodomus vaizdus iš Aliaskos. Vidury, prie aparato stovi prelegentas dr. Valiūnas, kuris praeitą rugsėjo mėnesį Aliaskoje nušovė mešką ir briedį. Tos medžioklės metu, dr. Valiūnas padarė daug spalvotų nuotraukų, kurias šiame susirinkime parodė, palydėdamas įdomiais paaiškinimais. Konsulas A. Simutis skaitė paskaitą (tekstas dedamas šiame Vienybės numeryje) apie pirmąjį lietuvių mokytoją ir gydytoją New Yorke A. K. Kuršį. Lietuvių Prekybos Rūmų valdyba buvo papildyta šiais naujais nariais: dr. J. K. Valiūnu, J. Valaičiu, Mildred Mitchell, dr. V. Paprocku ir Pr. Lapiene. Be to, vajaus proga Balfui paskirta 50 dol. auka.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

DEŠINĖJE: Bendras Tarptautinės Meno ir Pramonės parodos vaizdas New Yorke. Paskutinę parodos dieną, praeitą sekmadienį, įvyko lietuvių programa, kuriai vadovavo Marijona Jokūbaitienė. Dešinėje, scenoje, programos metu matomas Operetės choras su vedėju M. Cibu priešaky. Kairėje (strėlė) matomas lietuvių paviljonas.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

Lietuvių Enciklopedijos talka

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus - pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas; 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tų pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir

Joño Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išsimokėtinai pageidaujamos sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklauso visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilingas, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokytis ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių

MOTERŲ VIENYBĖS VEIKLA

Lapkričio 4 d. Dankuviėnės namuose įvyko gausus Moterų Vienybės susirinkimas.

Is BALFo gauta padėka už 25 dol. auką. Nutarta paremti

kalbai ir lietuvybei.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę privertinėje emigracijoje, sutelktinėmis jėgomis sugeba toki milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas.

Laukiame atsiliepiant.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
265 C Street, S. Boston 27,
Mass.

moterų tarptautinę parodą. Narės čia pat įsigijo bilietus.

Kadangi M. V. šiemet rengia Naujųjų Metų sutikimo baliaus, nutarta savo dalyvavimu paremti Lietuvių Bendruomenės rengiamą balių Grand Paradiše salėje.

Sekanciais metais Moterų Vienybė minės sidabrinę sukaktį. Manoma ruošti vakarietę su atitinkama programa. Moterų Vienybė per ketvirtą šimtmečio yra išvairiusi nemažą visuomeninio darbo barą.

Kitą antradienį, lapkričio 18, M. V. socialis susirinkimas. Jis skiriamas Dankuviėnės išleistuvėms. Ji išvažiuoja į Floridą.

Sausio mėnesį Moterų Vienybė ruošia pobūvį, kuris skiriamas žinomai bankininkei ir visuomenininkei Onai Cheleden iš Philadelphia, pagerbti. Tai turbūt vienintelė lietuvių, kuri banko biznyje yra tokiose aukštesiose pareigose.

ONA VALAITIENE

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

Istorinė apysaka

P. Tarasenka.

TRAKŲ PILIS

KRYŽIUOČIAI IŠŽUDĖ VISUS GYVENTOJUS

Tik Skomontų valdovo sūnų paliko gyvą, paimdami į nelaisvę

Pagonys lietuviai aršesni už žvėris, tai nejaugi jie geruoju sutiks savo laisvę į vergo jungą keisti!

— Bet nelaisvė gali juos suvilioti: tiks gyvi, gaus šventą krikštą.

— Pabandyk tą pagonims pasiūlyti! — šaipėsi Rudolfas.

— Ei, žvalge! — pašaukė Hermanas lietuviškai kalbantį žvalgą. — Pranešk pagonims, kad pasiduotų geruoju. Jei pasiduos, tai paliksime juos gyvus, ap-krikštysime, išlaisvinsime jų velnio apsėstas sielas nuo amžinų pragaro kančių!

Žvalgas, priėjęs arčiau pilies, ėmė garsiai šaukti skomantiečiams, kad geruoju pasiduotų.

Ilgai nieko neatsakė lietuviai. Pagaliau pilies kuore pasirodė Budrys ir jiems atsakė:

— Nepasiduosim, kraugeriai! Iki paskutinio atodūsiu už savo laisvę kovosim! Amžinai būkite prakeikti, žudikai!

Labai supyko riteriai, išgirdę tą atsakymą, ir pažadėjo pilį paėmę nė vieno lietuvių gyvo nepalikti. Pamatę, kad staigiu puolimu paimti jiems nepavyko, kryžiuočiai vadai nutarė panaudoti siendaužę mašiną — taraną, o svaidomomis mašinomis — katapultais — uždegti pilies trobesius, paskui, pro taranų išdaužtus vartus įsiveržus, gynėjus sutriuškinti.

— Užversti perkasą ir traukti prie vartų taraną. Katapultus arčiau prie sienų! — įsakė Rudolfas.

Sudegusių papilio trobesių rąstais ir akmenimis kryžiuočiai lygino perkasą, o kiti stūmė prie vartų jau kovai parengtą sunkų taraną. Tai buvo storas, sunkus, ilgas geležimi apkaustytas galais rąstas, stromis grandinėmis sujungtas su aukštai, ant stiprių atramų iškelta skersine. Iš viršaus visą taraną dengė storų lentų stogas, kuris apsaugojo jį siūbuojančius žmones. Įsiūbuotas tarano rąstas savo stipriais smūgiais suardydavo net tvirtiausius mūrinių pilių sienas, taip pralaužti nors ir tvirtus medinius vartus buvo daug lengviau.

Svaidomosios mašinos — katapultai — buvo įvairaus dydžio. Jomis į pilį svaidydavo ir didelius, ir mažus akmenis bei indus su degančia derva ir sieros mišiniu.

Sekė tuos kryžiuočių pasirengimus apgulieji skomantiečiai, visai jiems trukdė ir kartu rengėsi tolimesnei kovai. Pilies vartus iš vidaus dar labiau stiprino, užversdami rąstais, akmenimis, žemėmis. Nuo pilies trobesių plėšė šiaudinius stogus, kad jie ne taip greit užsidegtų.

Netoli ir vidudienis. Kovų mašinos jau visai parengtos.

— Pradėt! — sušuko rinktinės vadas Rudolfas. — Daužykite taranų pilies vartus, katapultais akmenis ir ugnies užtaisus svaidykite. Mirtis pagonims!

Kilo kautynių užesys. Galingi tarano smūgiai laužė ir trupino pilies vartus. Virš sienų švilpdami ir uždami lėkė iš katapultų sviesti akmenys ir ugnies užtaisai, kai kur padegdami trobesį, o kai kur užmušdami ar sunkiai sužeisdami gynėjus.

Narsiai gynėsi lietuviai. Nepalaužė jų ryžto ir nauji kryžiuočių ginklai. Vieni pilyje kylančius gaisrus gesino, kiti arčiau priėjusius priešus taikliai strėlėmis ir svaidomomis ietimis šaudė. Ypač daug gynėjų susirinko prie pilies vartų. Čia naują sieną rengė.

Virė kova. Baisus triukšmas toli aidėjo. Rėkė, plūdosi kryžiuočių kariai, šūkavo ir keikė piktus priešus lietuviai, dejavo sužeistieji.

Pilies kieme jau liepsnojo keli trobesiai. Trūkstant vandens, gaisras kaskart labiau plėtėsi. Greitai visa ugnies jūra, vėjo blaškoma, užė pilies viduje. O tuo tarpu galingi tarano smūgiai baigė triušškinti stiprius ažuolinius pilies vartus. Įsiveržę kryžiuočių kariai puolė ardyti įrengtas už vartų kliūtis ir brautis į pilies vidų.

Prasidėjo ne grumtynės, o baisios įnirtingos piau-tynės.

Įsiveržusiųjų pro vartus kryžiuočių priešakyje buvo pats Rudolfas. Sunkūs geležiniai šarvai saugojo jį

nuo lietuvių smūgių, ir jis, stiprus vyras, nesulaikomai veržėsi pirmyn. Drauge su Rudolfu įsiveržę kryžiuočiai daugiausia irgi buvo stiprūs vyrai, su šarvais ir gerai apsiginklavę.

Atvira krūtine ar tik prisidengdami skydu sutiko įsiveržusį priešą lietuviai. Narsiai ir su įniršiu kovavo jie iki paskutinių jėgų: priešinosi, vietoje krisdavo, bet sulaikyti priešų nepajėgė. Neišsilaikė gynėjai ir už greitosiom įrengtų prie kampinio kuoro kliūčių. Nors dar iki vakaro kovėsi pilies kieme paskiri narsuolių būreliai, bet kas kartą mažėjo jų skaičius. Prasidėjo žudynės. Riterių vadų įsakymu sužvėrėję kariai be pasigailėjimo išžudė visas moteris, vaikus ir senelius... Kovos pergalė tą dieną kryžiuočiams buvo lemta.

Ilgai Žemaitiją saugojusi Skomantų pilis žlugo... Arši ir įnirtinga kova buvo baigta. Artėjo vakaras. Baigė degti pilies trobesiai. Po kovos kryžiuočiai ilsėjosi. Atidengę veidus riterių vadai — Rudolfas ir Hermanas — gaivinosi vynu.

— Viešpačiui Dievui padedant, pagaliau tą piktą netikėlių lizdą sunaikinome! — džiaugėsi pergale Rudolfas.

— Ramiau dabar bus Ragainėje ir Klaipėdoje, laisvas kelias į Žemaitiją. Brangiai už pergalę užmokėjome. Kiek narsių vyrų nustojom! Amžiną atilsį narsiems kovotojams, kritusiems už šventąjį kryžių. Atleisk jiems, Viešpatie, jų nuodėmes ir duok amžiną dangaus karalystę, — meldėsi už žuvusius riterius kunigas Hermanas.

Tuo metu pilies kieme netikėtai sukliko moteris:

— Šalin, prakeiktieji, neduosiu vaikučio, neduosiu! — šaukė sena auklė ir kibo prie kryžiuočių kario, kuris buvo sugriebęs apalpusį Alpą.

— Kas ta ragana? — pasiteiravo Rudolfas.

— Kilnūs riteri, šita senė su vaiku norėjo pasprukti iš pilies! Kaip įsakysite pasielgti? — kreipėsi į Rudolfą Alpa laikantis karys.

— Vienas juk buvo įsakymas: mirtis pagonims! — piktai šūktelėjo Rudolfas.

Išgirdęs tuos vado riterio žodžius, karys sučiupo Alpą už kojų ir iškėlė, ketindamas sutriuškinti jo galvą į akmenis.

Tai pamačiusi, suspigo auklė ir puolė prie riterio.

— Bajoro Giniočio, Skomantų pilies valdovo, vaiką gyvą palikite! Už jį išpirką duosiu. Paleiskite vaikutį!

— Ką ta ragana apie Skomantus rėkia? — susidomėjo Hermanas. — Palauki! — įsakė jis besirengiančiam berniuką nužudyti kariui. — Kur žvalgas?

Netrukus lietuviškai kalbantis žvalgas, išklausinęs seną auklę, paaiškino riteriams, kas tas berniukas esąs, ir ko prašanti auklė.

Tai išgirdęs, Rudolfas nusišypsojo ir ramiai tarė:

— Pribaikite abudul Didesnis bus mūsų nuopelnas danguje, kai Skomantų pagonis išnaikinsim iki paskutinio!

Keli kariai puolė besiblaškančią seną auklę, o Alpa laikantis karys vėl buvo juo beužsimojamas.

— Seną raganą pribaikite, bet vaiką reikia palikti! — staiga įsakė Hermanas. — Broli Rudolfai, — kreipėsi jis į draugą, — palikite vaiką gyvą. Argi pamiršote didžiojo ordino magistro įsakymą pagonių lietuvių bajorų vaikus nežudyti, juos gyvus į nelaisvę imti ir apkrikštijus klusniais vergais auginti? Užaugę jie bus panaudojami netikėlių kraštui užvaldyti. Visus pagonis vergais paversime.

— Tegul šį kartą bus taip, kaip didysis ordino magistras nori! — sutiko rinktinės vadas Rudolfas. — Nors aš visuomet tikėjau ir tikiu, kad pagonis lietuvius geriau kalaviju ir ugnimi, negu šventu vandeniu krikštyti. Paimkite vaiką ir saugokite! — įsakė jis kariams. — Pasiūsim jį magistrui...

(Bus daugiau)

Svyturyje, Vilniuje leidžiamame iliustruotame žurnale, rašoma:

*Bet amžiai bėga ir griūvančios sienos
Kas dieną nyksta, apleistos ir
vienos!..*

— taip kitados rašė Maironis apie Trakų pilį.

Kai tik pamatai Galvės ežero sajoje raudonuojančius Trakų pilies mūrus, kiekvieną kartą būtinai prisimeni šias, prieš geroką pusšimtį metų parašytas, Maironio eilutes. Ką ir bekalbėti, šiandien poetas tikrai nebepažintų savo apdainuotos pilies; jos sienos dabar žymiai aukštesnės negu tais laikais, kada apie ją rašė Maironis, negu pernai. Šmet jau pilnai baigti centrinių rūmų mūro darbai. Restauratoriams teko gerokai padirbėti: norint pakelti sienas iki buvusio aukščio, teko jas primūryti kai kur du, kai kur ir septynis metrus. Greit rūmai bus apdengti stogu. Istorikai ir architektai-restauratoriai daug svarstė, kol nustatė, kaip tas stogas atrodė prieš šimtus metų. Bet dabar, pagal išlikusius pavyzdžius, vienas Vilniaus keramikos fabriko jau pradėjo gaminti specialias, plokščias čerpes. O jų prireiks apie 50.000.

Greitu laiku bus atstatytas ir centrinis rūmų bokšto donžonas. Jis nuolauvo susilpnėjęs, suelžėjęs bokšto pamatams. O jie suelžėjo ne todėl, kad į jos plovė ežero vanduo. Mat, ežero vanduo senais laikais sėmė žymiai aukščiau. Ežeras po truputį seko. Vėliau, grafiui Tiškevičiui melioruojant savo laukus, ežeras buvo dalinai nuliestas ir jis iš karto nukrito net du metrus. Kaip aiškinama, vandens nusekimas, matyt, paveikė grunto struktūrą, kas labai neigiamai ir atsiliepė bokšto pamatams. Na, bet jie bus sustiprinti ir atstatytas bokštas turės apie 34 metrus aukščio. Sekančiais metais centrinių rūmų restauravimo darbai bus baigti. Jau užsakytos plytelės grindims, langai bus įstiklinti spalvotais, geometrinų piešinių vitražais, kambariuose, kaip ir kunigaikščių laikais, stovės židiniai. Vien tik centrinių rūmų restauravimui numatyta išleisti apie pustučio milijono rublių.

Vėliau bus atstatyta ir kita pilies dalis — kazematai su visais gynybiniais bokštais. Bet prieš tai, norint susidaryti tikrą jų praeities vaizdą, dar reikia atlikti daugybę tyrinėjimo darbų ir archeologinių kasinėjimų.

Ne tik Trakų pilis pakils iš griūvėsių. Jau pradėti platūs tyrinėjimo darbai Gelgaudų ir Raudonės pilyse, joms taip pat bus sugrąžintas pirmykštis vaizdas. Galvojama atstatyti Biržų pilies rūmus. O kada mokslininkai tars galutinį žodį, kaip kadaise atrodė Gedimino pilis Vilniuje — ji bus restauruota, atstatyta tokia, kokia buvusi.

Taigi, mūsų senųjų pilių sienos jau nebenyksta vienišos ir apleistos. Tai, ką kadaise sukūrė protėviai, šiandien grąžinama naujoms dienoms, naujai kultūrai.

R. B.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

**VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS**

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

**LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
Baras ir Restoranas**

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitę.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (vairiems reikalams).

KONCERTAS KUDIRKOS GARBEI

HARTFORD, CONN. — Vietos lietuviai visi kaip vienas laukia iškilmingo dr. V. Kudirkos 100 metų gimimo sukakties minėjimo su dainomis ir muzika. Šis koncertas bus nepaprasta Hartfordo ir apylinkės lietuvių šventė Lietuvos laisvės kovotojo dr. Vinco Kudirkos pagerbimas.

Koncertas įvyks Liet. Amer. Pil. Klubo salėje 3 val. popiet. Programą išpildys Bostono vyrų choras ir žymūs solistai: St. Liepas ir Daiva Montgirdaitė. Jubiliejinę oraciją duos J. Tysliava, žymus rašytojas ir Vienybės redaktorius, specialiai atvykęs iš Brooklyno. Žodžiu, šis jubiliejinis koncertas bus

Komp. J. Gaidelis

nepaprasta staigmena vietos lietuviams.

Kodėl dr. V. Kudirka tapo tarsi legendariu žmogumi, mūsų liaudies ir intelektualų nepamirštas? Todėl, kad jo trumpo gyvenimo darbai ir nuopelnai Lietuvai sukūrė tą legendą. Jo istorinis "Varpas", kuris skambino Lietuvai, jo raštai, proza ir eilėraščiai, iš letargo, pastumėję ją į pažangą, į kovą už politinę laisvę, iškėlė lietuvių tautos vėliavą, kuri nebuvo nuleista iki Lietuva buvo išvaduota iš maskolų nelaisvės.

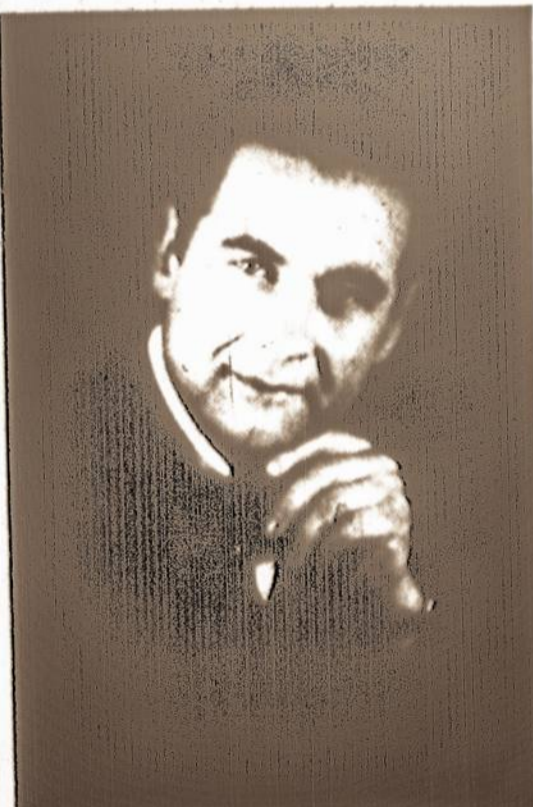
Dr. Vincas Kudirka buvo ne tik aukštos kultūros žmogus, kovotojas už laisvę, bet taip pat didis humanistas, liaudies

(Nukelta į 10 psl.)

KVIETIMAS Į JUBILIEJINĮ KONCERTĄ

Bostono Lietuvių Vyrų Choras

St. Liepas

Pagerbkime DR. V. KUDIRKĄ jo gimimo 100 metų sukakties minėjimo proga su daina, muzika -- iškilmingai ir vieningai.

Meninę programą išpildys Bostono Lietuvių Vyrų Choras vadovaujamas kompozitoriaus J. GAIDELIO ir solistai, Vilniaus operos artistas STASYS LIEPAS ir DAIVA MONTGIRDAITĖ.

D. Montgirdaitė

KONCERTAS ĮVYKS LAPKRIČIO 23 D.

SEKMADIENI LYGIAI 3 VALANDĄ PO PIETŲ

LIET. AMER. PIL. KLUBO SALĖJE

227 LAWRENCE STREET, HARTFORD, CONN.

PRAŠOMA NESIVĖLUOTI!

DIDŽIAI GERB. CONN. VALSTYBĖS LIETUVIAI!

Maloniai kviečiame jus dalyvauti iškilmingame jubiliejiname koncerte DR. VINCO KUDIRKOS 100 metų gimimo sukakties minėjimo proga.

Garsusis Bostono Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas komp. J. GAIDELIO, taip pat solistai, Vilniaus operos art. ST. LIEPAS ir Daiva MONTGIRDAITĖ išpildys meninę koncerto programą. Jubiliejinę oraciją patieks poetas J. TYSLIAVA, Vienybės redaktorius.

TEGUL TAVO VAIKAI EINA VIEN TAKAIS DORYBĖS,
TEGUL DIRBA TAVO NAUDAI IR ŽMONIŲ GERYBEI...

VISUS MALONIAI KVIETIA
HARTFORDO LB APYL. VALDYBA

MANO ŽIŪRONAS

SARŪNAS

"Kai melas soste, abejoti yra būtina žmogaus pareiga." sakė 1920 metais katalikų tapęs evangelikas vokiečių egzistencialistinis filosofas Teodoras Haeckeris, Hitlerio kalintas dėl stiprių abejojimų nacizmo "tiesomis". Šią būtinąją žmogaus pareigą ėjo Maskvos diktatorių ujamasis rašytojas Borisas Pasternakas, kuris apysakos "Dr. Zivago" veikėjo lūpomis atspėjo, kas su juo bus daroma: "Visomis teroro priemonėmis reikėjo žmones išgydyti nuo papročio galvoti ir spręsti. Reikėjo priversti juos matyti, ko nėra ir sakyti balta, kuomet akys matė juoda." Diktatūra dabar ji "gydo".

Augščiau cituotas Haeckeris savo "Nakties meto dienoraštyje" sako: "Ponas Rozenbergas (Latvijoje gimęs načių rasizmo "filosofas") pasakoja, jei Afrikos hotentotai šiaurien ir pasidarytų krikščionys, vistiek neįstengtų vokiškųjų katedrų pastatyti. Čia pono Rozenbergo argumentas prieš krikščionybę ir už rasizmą. Ak tu, mano Dieve! Tokio gilaus idiotizmo Vakarai nematė du tūkstančius metų. Tiesa, pone Rozenbergai, neįstengtų vokiškųjų katedrų pastatyti. Nepastatytų ir latviai, pone Rozenberge, bet hotentotai ir lietuviai gali būti šventaisiais ir palaimintais."

SARŪNAS

Dėl abejojimų, kalėjime sėdi Jugoslavijos diktatoriaus Tito kadaise buvęs padėjėjas Džilas. Dėl tos pačios priežasties savanoriu tremtiniu virto lenkų rašytojas Hlasko. Džilas įrodė, kad komunizmo santvarka neišvengiamai išauklėja naują visuomenės parazitų luomą — komisarų. Hlasko apysakoje "Aštuonių dienų savaitė" pavaizdavo kaip komunizmo santvarka sudarė šeimą, tėvą padarydama niekšus, motiną girtuokle, sūnų palaidūnu, dukterį paleistuve. Kalendorinei savaitei pasidaro būtina aštuntoji diena, kada žmogus galėtų žmoniškai pagyventi: mylėti, būti gerbiama, jieskoti tiesos.

Kūryba įdomus dalykas: anglų poetas Miltonas literatūros deimantus sukūrė, būdamas kurčias. Sv. Rašte sakoma kvaili tie, kurie nori šviesą slėpti. Kvaili ir tie, kurie siekia burnas uždaryti Džilui, Hlaskui ir Pasternakui, kaip kvaili buvo tie, kurie, Anykščių Silelio autoriaus žodžiais, norėjo padaryti Lietuvą "ir tamsia, ir juoda." Tamsiajai naktiai praėjus gal paaiškės, kad ir naktį mūsų broliai turėjo aklių Miltonų ir kurčių Beethovenų, kaip Stalino naktis auklėjo Pasternakus.

Prieš du tūkstančius metų "augščiausias" Romos cezaris (Augustus) ištrėmė į tuometinį jo imperijos "Sibirą" poetą Ovidą. Čia, prie Juodųjų jūrų, kur dr. J. Basanavičius mums protėvių jieskojo, Ovidas pasakė:

"Aš parašiau, ko ir stipriausi žaibai — kardas, ugnis ir žmonių pavydas — neištrins. Tegul mirtis pribaigia, kiek liko man valandų, bet žodžių, kaip ir žvaigždžių danguje, ji nepasieks. Jei rašytojo paskirtis iš tikrųjų yra skelbti tiesą — mano žodžiai neš per amžius žmonėms tiesą."

NORITĖ GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.

Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Tel. HY 7-4677

"Hartfordas..."

(Atkelta iš 9 psl.)

bičiulis. Kaip gydytojas, jis gydė žmones ne tik fiziškai, bet ir dvasiniai, pats skurdžiai gyvendamas. Kaip rašytojas, atidavė visuomenei viską, ką jis savyje turėjo — savo brangų laiką, protą ir širdį. Todėl jis tapo nemirtingas dvasios milžinas, visų lietuvių, kur jie begyventų, žinomas ir gerbiamas. Hartfordo lietuviai dabar iškilmingai minės jo 100 metų gimimo sukaktį.

V. M. K.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

• Lapkričio 15 d. 7 v. vak. įvyksta L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė šventė naujoje Maspeth Lietuvių Klubo salėje, 69-83 Grand Ave., Maspeth. Bus iškilmingas posėdis, valės ir šokiai grojant R. Butrimo, orkestrui.

• Lapkričio 21 d. 7:30 v. v. Newark, šv. Jurgio Draugijos salėje, ramovėnai minės Lietuvos kariuomenės 40 metų sukaktį. Lapkr. 23 d. 10:30 val. šv. Trejybės baznyčioje bus iškilmingos mišios už žuvusius lietuvių karius.

• New Yorko Operetės choras dalyvaus lenkų Simfonijos choro

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

CAFE

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

45 metų sukakties minėjimo programoje. Be šių chorų dar dainuos du kiti lenkų chorai. Minėjimas įvyks sekmadienį, lapkričio 30 d. 7 val. 30 min. lenkų salėje, 261 Driggs Ave., Brooklyne.

• Studentų Skautų Korp. Vytis New Yorko sk. šventė įvyks gruodžio 13 d. Baltic Freedom House, New Yorke. Visi rytinio pakraščio akademikai skautai ir skautės kviečiami dalyvauti.

• Gruodžio 6 d. Sheraton-McCalpin viešbutyje, New Yorke, įvyks Santaros ir Šviesos organizacijų rengiamas dr. Vinco Kudirkos minėjimas.

SKAITYTOJAI, negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsišaukimą prašomi žvilgtelti į savo adresą, pažymėtą viršų Vienybės antraštės. Laiku prisiųsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. FVergreen 4-2318

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonograflai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: FVergreen 4-9737

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAIUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Aprausta iki 10,000 dol.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. MAin 4-6400

700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y. VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkti - piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien - 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais - 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ,
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išilpti Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.
3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)
A P p l e g a t e 7-8802

Kuršius...

(Tęsinys iš 5 psl.)
will lay out in available merchandise to be used by him upon his arrival in New Netherland, where a piece of land convenient for a garden or orchard shall be allotted to him by the Director-General. He shall also be allowed to give private instructions, as far as this can be done without prejudice to the duties, for which he is engaged.

Agrees with the original record. L. Van Severter 1659."

To paties leidinio 436 pusl. idėtame laiške Vak. Ind. Kompanijos direktoriai rašo Stuyvesant iš Amsterdamo: "Kiek daug pastangų turėjome padėti suradimui lotynų kalbos mokytojo, rodo jau ir tas faktas, kad dabar vyksta tulas Alexander Carolus Cursius, buvęs profesorius Lietuvoje. . ."

462 puslapyje yra paskelbtas beveik po metų nuo jo pasamdymo rašytas laiškas (1660 m. bal. 16 d.) iš kurio sužinome, kad Kuršius dar vertėsi ir gydytojo praktika. Kadangi tas gali būti idomu ir Lietuviams gydytojams, tai ir jį paduodu taip kaip jis skamba angliškam vertime: "As we are told, that Rector Curtius practices medicine there and therefore asked to have a herbarium sent to him, we have been willing to provide him with one herewith, you will hand it to him with the understanding, that it shall not cease to be property of the Company; likewise the books sent with and for the above mentioned clergymen." Tulas Alexander C. Flick (History of the State of New York in Ten Volumes, Columbia Univ. Press 1933) rašo, kad visoje kolonijoje buvę tik keturi asmenys, kurie turėję medicininę apmokymą (medical training), kurių tarpe buvęs ir "school-master Curtius." Kiti autoriai

IŠ SKAUTŲ GYVENIMO

Clevelando amerikiečių skautų 1102 draugovė, vadovaujama p-nios Whitmone, pakvietė Pilėnų tunto skautus lapkričio 1 d. į savo išsklę puikiam Bratenahl turtingųjų miestelio Mather rez. parke. Iškyloje dalyvavo 10 Vytauto Didžiojo dr-vės skautų ir 8 skautai vyčiai. Skautės labai gražiai priėmė pilėniečius ir pavaišino savo gamybos vakariene ir kavą su pyragais. Puikiame parke suliepsnojus laužui, mūsų skautai padainavo laudies bei skautiškų dainų ir suvaidino porą skautiškų vaizdelių. Amerikietės skautės taip pat pasirodė su savo programa. Po 3 val. viešnagės, lauzas baigtas amerikiečių skautų daina ir mūsų tradicine "Ateina naktis". Pilėniečiams vadovavo energingas ps. R. Vizgirdas, talkinamas Korp. Vytis pirmūninko inž. Stepo Mato. Iškyloje dalyvavo vietos tėvų ir mokytojų (P. T. A.) atstovė, Jordavo sktn. Libib Heshmeh su žmona ir parko administratorių V. Apanius.

Šioje iškyloje mūsų jaunėji reprezentantai prisidėjo prie Lietuvos pagarsinimo vietos jaunimo ir gyventojų tarpe, o jauniosios amerikietės turėjo progos arčiau susipažinti su lietuviais ir lietuviška skautija.

Elizabete veikianti Šarūno skautų draugovė labai stropiai atlieka savo skautišką pareigą. Draugovės skautai niekieno neraginami šiais metais pirmieji sumokėjo nario mokesčių. Drau-

govei vadovauja skl. Algis Bitėnas. Šiam uoliam draugininkui linkėtina šiais mūsų jubiliejiniais metais padvigubinti ir savo narių skaičių.

Lietuvių skautų brolijos ūkio skyriaus vedėju yra pakviestas clevelandietis vyr. sktn. V. Kizlaitis. Jis pasiekiamas šiuo adresu: 1272 East 71st St., Cleveland 3, Ohio.

J. P.

Gausiai stovyklavo

Ketvirtoje jubiliejinėje skautų stovykloje nuolatos stovyklavo 21 skautas, 18 jūrų skautų, 3 skautai vyčiai ir 4 skautininkai, viso 46 asmenys. 4 skautininkai stovykloje ėjo vadovaujančias pareigas. Dar per 20 skautų ir vadovų bei tiek pat skautų tėvų aplankė stovyklaujančius skautus. Tunto skautų tėvų komitetas, vadovaujamas Ed. Steponavičiaus, gausiai surinko aukų ir per 300 dol. įteikė tuntui įsigyti palapinėms bei apmokėti skautų kelionės išlaidoms. Taip pat pr. m. pabaigoje skautų tėvų komitetas įteikė tuntui 300 dol. iš suruošto vakaro.

J. P.

VALLY'S Restaurant

Savininkas
JUOZAS VALKAUSKAS

ir
JONAS SEIGIS

Vietos, kurių Jankos visi sentep. čia gimusių ir naujų lietuvių.

865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. PLace 3-9838

WHITE HORSE TAVERN

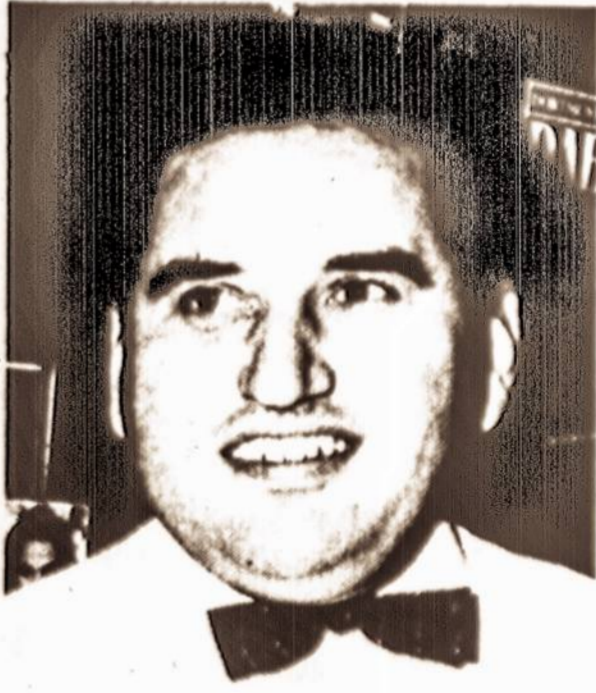
Baras, Restoranas ir Salė

★
Įvairiausi gėrimai ir šviežias, pirmos rūšies maistas.

★
Salė pramogoms ir susirinkimams
NEMOKAMAI.

★
Visi Woodhaveno ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

★ ★ ★
86-16 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N.Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
White Horse Tavern Savininkas

VIENYBĖ

Adomas Galdikas ir Vytautas Kašuba su kitais dviem kitataučiais, dailininku ir skulptorium, Feigl Gallery, 601 Madison Ave., New Yorke, bus išstatę naujus darbus iki lapkričio 15 d.

J. Tubelienė buvo atvykusi iš Washingtono ir lankėsi pas Valaičius ir kitus draugus bei pažįstamus New Yorke.

A. Jokūbaitis susituokia su Petronėle Utraite šį sekmadienį Newarko lietuvių parapijos bažnyčioje. Vestuvių pokylis - Sv. Jurgio salėje, Newarko.

Lyvia Bražėnaitė, 15 m. amžiaus Stamford High School auklėtinė, prieš devyneris metus su tėvais atvykusi iš Vokietijos, laimėjo dyvikštąjį metinį vietos laikraščio Stamford Advokate organizuojamą Demokratijos Balso konkursą. Jos kalbos tema buvo: "Laiskas Laisvės Statulai". Lyvijos tėvas Vilijus Bražėnas yra žinomas rašytojas, Vienybės bendradarbis.

Vyt. Maželis, žinomas portretistas, ateinančios savaitės pradžioje išvažiuoja į Chicago, kur nuo lapkričio 23 d. prasideda jo foto darbų paroda. Turintieji reikalų į Maželį Chicagoje, telefonu skambins YA 7-8922.

Dr. J. B. Končius, Balfo pirmininkas, gavo iš Prezidento Eisenhauerio laišką, kuriame dėkojama už neseniai įteiktą dalį V. Kasiulio paveikslą, vaizduojantį lietuvių trenitinių likimą.

Juozas Dovydatis ir Filina Genovaitė Zavadskaitė lapkričio 22 d. 11 v. r. susituokia Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne. Vaisės Cypress Manor Ballroom, Brooklyne.

Dr. P. Vileišis praeitą sekmadienį buvo atvykęs iš Waterbury, Conn. ir dalyvavo New Yorke įvykusiame Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkime bei vaisėse.

J. Arminaitė, R. Padvarietytė, L. Skobeikaitė ir St. Willworth naujai įstojo į Operetės chorą.

PARDUODAMA
gerai išdirbtas mėsinės (bučernės) biznis, Brooklyne. Didelė patalpa kampiniame name. Gera sekcijoje. Yra vietos ir groserio bizniui. Savininkas išėina į pensiją. Kreiptis: J. Vastūnas, 108-07 Liberty Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

Sportas

Lapkričio 9 d. L. S. K. futbolo komanda užsidirbo pirmąjį laimėjimo tašką, sužaidami lygias rungtynes su Blue Star SC. Varžybų pasekmė LSK - 3; Blue Star - 3. Lietuvių įvarčiai - Didžbalis 2; Butrimas - 1. Šiose rungtynėse gerai pasirodė Didžbalis, kuris iškovojo lietuviams du įvarčius, ir Jonas Reventas naujas lietuvių pirmosios komandos vartininkas. L. S. K. sąstatas, kuris buvo sudarytas vien tik iš lietuvių žaidėjų, buvo sekantis: Reventas, Mileris, Vaitkevičius, Jokūbaitis, Saldaitis, Daukša, Krušinskas, Steponis (Budreckas), Remeza, Butrimas, (Didžbalis).

Rezervinė komanda įveikė Blue Star SC su 2:1 pasekme. Šias rungtynes Blue Star užprotestavo.

Lapkričio 16 d. LSK žaidžia Amateur Challenge Cup rungtynes, kurios prasidės 12 val., bus žaidžiamos priešininko aikštėje. LSK žaidėjai renkasi Lietuvių Atletų Klube 10:30 val.

KREPSINIS

Lapkričio 8 d. LAK krepšininkai laimėjo pirmenybių rungtynes prieš American Midz

dgets. LAK 58 - American Midz dgets 43.

Sekančios lietuvių krepšininė rungtynės įvyks lapkričio 15 d. 8 val. Eastern District YMCA, prieš Third St. Methodists.

IŠNUOMOJAMAS

keturių kambarių butas su šiluma ir kitais įrengimais gražioje sekcijoje. Kreiptis: J. Vitkus, 227 Richmond St., Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: AP 7-6728.

IŠ MOTERŲ PARODOS

Tesinys iš 1 psl.

Du lietuviškų kopytėlių pirkėjai pareikalavo trumpo Lietuvos ir kopytėles istorijos anglų kalba aprašymo. Čia taip pat buvo išstatyta daug tautiškų lėlių, gintarų, austų takelių, megstų staltiesėlių, lietuviškų plokštelių, knygų, porcelano lėkštelių su tautinėm iliustracijom, atvirukų ir k.

Tenka pažymėti, kad šių metų mūsų eksponatų didžiąją pirkėjų dalį sudarė svetimieji. Vienas profesorius, susizavėjęs gintaro dirbiniais, pirma išklausinėjęs kas ir kur jis randamas, visa tai pasizymėjo ir mielai nusipirko patį gražiausią, o šalia to ir simbolinę mūsų kopytėlę.

Būdinga, kad su dideliu džiaugsmu čia atrado lietuvišką kampelį seniai negirdėję savo tėvų gimtosios kalbos iš kažkur čia atvykę ir neseniai apsigyvenę lietuviškos kilmės pora. Jie paprasč lietuviškos parapijos ir laikraščio adresu.

Ne vienas anūkas kreipėsi į mūsų moteris, prašydamas patarimo, ką jis lietuviško galėtų nupirkti savo bobutei ar senukai

nes jie esą lietuviai ir jų mamymu, ta dovanėlė suteiktų daug džiaugsmo. Nelengva būdavo tą problemą išspręsti tiems kurie išsirikę pritrūkdavo pinigų. Daugelis čia gimusių norėdavo nusipirkti tautinius drabužius ar tik bliuskutes.

O kartą, kai mūsų lietuviatė, su mokytoju atėjusiai parodos lankyti klasei, aiškino apie tą vargo mokyklą, tai labai išdidžiai iš draugų būrio angliskai sušuko "aš esu lietuvis" ir, tartum daugiau teisių į tą kampelį turis ir daugiau žinąs, išėjo į priekį, o klasės draugai suziūrė davė jam kelią. Čia jis pasijuto didvyriu istaręs ir keletą žodžių lietuviškai, paklausė, ar negalėtų nusipirkti knygų lietuviškai mokyti. Žinoma, jo norai buvo patenkinti, nes gavo dovanų angliskai lietuvišką pradžiamokslį.

Parodos metu buvo leidžiama loterijos būdu keletas eksponatų, kurių pirmąjį laimėjo p. Ladavičienė, antrąjį J. Jokūbaitis ir k.

Programos pasiklausti susirinko nemaža lietuvių. Jų tarpe matėsi gen. Konsulas J. Budrys, konsulas V. Stašinskas, VLIKo pirm. dr. A. Trimakas, LLKO pirm. V. Sidzikauskas, PLB Tarybos pirm. J. Šlepetytis su žmonomis, Moterų Vienybės pirm. P. Šimėnienė, Pr. Lapienė, Pabaltijo Mot. Ats. pirm. L. Bieliukienė, Kulbokienė ir k.

Kasmet šiai parodai vykstant, didelio eksponatų skitumo lietuvių paviljonuose nebūna, todėl kai kas iš mūsų abejoja, ar beverta aukoti tiek

KAIRĖJE: New Yorke Lietuvių Prekybos Rūmų narės praėjo sekmadienio susirinkimo dalyviams surengė šaunią vakarinę. Jos pasirūpino svečius ne tik sočiai pavalgydinti, bet ir skaniais gėrimais pavaišinti. Nuotraukoje vaišių šeiminkės (iš kairės) Frances Pezell, Mildred Mitchell, Alice Lukas, Adelė Naujokaitė ir Janina Simutienė.

V. Gedgaudo nuotrauka

VIRŠUJE: Lietuvių paviljono vidus Tarptautinėje Meno ir Pramonės parodoje New Yorke. Iš kairės į dešinę: Plechavičiūtė, Prekerienė, Lapytė, Sielėkienė, Bieliukienė ir Rimvydas Kaminskas.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

daug energijos ir pasišventimo tam darbui. Bet antra vertus, juk tai darome ne sau, o svetimuose įvairiais būdais populiarinant Lietuvos vardą. Šis būdas nėra blogas, nes čia praeina tūkstančiai įvairių tautų žmonių. Mūsų liaudies menas ir dailė žavi kiekvieną praeivį, o tuo pačiu skatina susipažinti ir su mūsų tautos istorija bei žiauriu okupantu. Todėl, kaip ten bebūtų, toks lietuvių dalyvavimas šalia kitų pavergtų tautų šioj tarptautinėj parodoj reikalingas ir svarbus, nes tai yra didelė talka Lietuvos laisvės bylos kėlime. Bet šią reprezentaciją mes galėtume dar tinkamiau atlikti, jei dar daugiau aktyvių darbo jėgų į ją įsijungtų.

E. Cekienė

Iš Lietuvos pajieškomos trys seserys Kriukaitės. Žinoma vienos ištėkėjusios pavardė: Eidikonienė Ona ir jos dukterė Elena Eidikonytė. Žinančius apie jas prašoma pranešti Vienybės redakcijai.

Ieškomas Martynas Sideravičius, atvykęs prieš pirmąjį pasaulinį karą. Jis pats arba apl. jį žinantieji prašomi pranešti šiuo adresu: Mr. J. Čepnius, Post Office Box 22, Maspeth, N. Y.

REIKALINGA

jauna moteris lengviems fabriko darbams. Kreiptis: Jean Voort, Inc., 603 6th Avenue, Brooklyn, N. Y. Telefonas ST 8-6531.

IŠNUOMOJAMAS

didelis butas patogioje ir gražioje miesto dalyje, su šiluma ir visais kitais patogumais. Kreiptis nuo 10 iki 12 val. rytais šiuo adresu: 429 Highland Ave., Kearny, N. J. Tel. WY 8-5032.

